

Een gouverneur heeft geen provincie nodig

De Standaard* - 22 Jan. 2013
Pagina 20

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

Of de provincies moeten worden afgeschaft, daarover valt te discussiëren, maar dat de gouverneur een interessante 'intermediaire' figuur is, staat buiten kijf, zegt Filip De Rynck.

Hoe kan het, zo vragen commentatoren zich af, dat de N-VA een gouverneur wil, terwijl ze voor de afschaffing van de provincies pleit? Het zou een mooie examenvraag zijn. De fout zit bij de commentatoren, niet bij de N-VA. We kunnen de provinciebesturen als politiek niveau afschaffen en de gouverneurs behouden.

De fout is begrijpelijk: veel mensen kennen de provinciebesturen alleen via de gouverneur, tot ergernis van de onbekende en dus onbeminde gedeputeerden.

Het politieke provinciebestuur, de provincieraad, hebben we op 14 oktober rechtstreeks verkozen, al zijn heel wat mensen zich daarvan nauwelijks bewust. Het is mogelijk om dit politiek niveau te elimineren, daarvoor zijn vooral kleine ingrepen in de Grondwet nodig. De Vlaamse partijen zijn tot nu intern zeer verdeeld over deze kwestie. De grootste voorstanders van de provinciebesturen zijn nu nog vooral bij CD&V en al iets minder bij de SP.A te vinden, steeds minder bij de Open VLD, zeer beperkt nog bij Groen en helemaal niet bij de N-VA en Vlaams Belang. De Vlaams-nationalisten komen nu met mondjesmaat de provinciale coalities binnen. Het wordt interessant om zien of de N-VA na de eerste provinciale huwelijksnachten haar maagdelijke standpunt zal behouden. Voorstanders van de politieke provincie hadden er strategisch voor kunnen kiezen nog meer provinciale coalities met de N-VA te maken.

Administratie en administraties

De gouverneur is een door de Vlaamse regering benoemde ambtenaar die opdrachten vervult voor de federale en Vlaamse overheden. Voor de federale is hij vooral bezig met de ruime veiligheidszorg (politie, brandweer, rampencoördinatie,...), onmiskenbaar een domein met een grote herkenbaarheid en een onbetwistbaar algemeen belang. Geen idee of Jan Briers daar interesse in heeft: ziet hij zichzelf in het holst van een druilerige nacht bij Bob-controles staan? Voor de Vlaamse overheid kijkt de gouverneur onder andere toe op de lokale besturen. Vlaamse ministers kunnen hem allerlei taken opleggen, zoals de bemiddelingsopdracht van André Denys in Denderleeuw. De Vlaamse overheid is van plan om de gouverneur in te schakelen voor de betere coördinatie van grote infrastructuurprojecten en om de werking van allerlei Vlaamse diensten in het gebied beter op elkaar af te stemmen. Jan Briers kan dat in zijn afweging meenemen: hij zal moeten werken met veel administratie en administraties. Niet iedereen vindt dat boeiend.

De functie van de gouverneur staat nauwelijks ter discussie, ook niet bij partijen die tegen de provinciebesturen zijn. Er is immers een aanwijsbare grote behoefte aan intermediaire 'makelaars in bestuur' in ons complex institutioneel bestel. De gouverneur is nog zowat de enige topambtenaar die dagelijks met alle bestuursniveaus te maken heeft: het federale, het Vlaamse, het provinciale en het lokale, tot en met de politie. De gouverneur vervult allerlei stille en nuttige coördinerende functies tussen de bestuursniveaus. We hebben nog meer dergelijke verbindingsfuncties nodig om onze administratie beter te maken.

We hebben gouverneurs gekend die zich hebben opgeworpen als sterke lobbyisten van hun provincie en sommigen wiebelden wel erg tussen hun functie van formele ambtenaar en die van feitelijke politieke leider. De hervorming van de provinciebesturen en de profilering van de Vlaamse ministers leiden nu meer naar de veramtelijking van de functie. Iemand als Steve Stevaert kon daar niet goed mee om, misschien moet Briers hem eens bellen.

Ook de persoonlijkheid en het karakter van de gouverneurs spelen mee: er bestaat ook zoiets als ambtelijk leiderschap en enkele gouverneurs vervullen die functie met verve. Affiniteit met het politieke milieu en de cultuur van vele overheidsadministraties is noodzakelijk en daarom was het ook logisch mensen te benoemen met een politieke kleur die daarmee ervaring hebben. Wie betere criteria voor selectie vindt, moet het zeggen. De partijpolitieke kleur van de gouverneurs is in de laatste decennia zelden een probleem geweest. Altijd slaagden de gouverneurs erin te vervullen tot mensen die boven de partijen staan. De functie maakt de m/v en het is essentieel om als gouverneur goed te functioneren.

Wingewesten

Dat een provincie door een partij als haar wingewest wordt geclaimd, zoals Open VLD dat met Oost-Vlaanderen doet en zoals CD&V en SP.A dat voor 'hun' provincies doen, dat zou zo stilaan verleden tijd mogen zijn. En dat een gouverneur de facto in functie blijft tot aan het pensioen, ook dat is het herbekijken waard. Die twee elementen kan de N-VA alvast in haar verkiezingsprogramma van 2014 opnemen. Maar misschien haalt de N-VA de absolute meerderheid: dan kan ze alle gouverneurs benoemen. Het probleem is dan meteen opgelost.

Filip De Rynck

Copyright © 2013 Corelio. Alle rechten voorbehouden